

**GLÓWNY INSPEKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA**
p.o. Marek Chibowski

Warszawa, dnia 27.11.2020 r.

DZP/402-5/2020/kg

Otrzymują (wg rozdzielnika)

- 1) wójtowie, burmistrzowie i prezydenci miast,**
- 2) starostowie,**
- 3) Przewodniczący Rady Gminy, Powiatu.**

Szanowni Państwo

Mając na uwadze obserwowane w ostatnich latach na terenie kraju pożary miejsc składowania, zbierania i magazynowania odpadów oraz zintensyfikowanie zjawiska porzucania odpadów (w tym niebezpiecznych) w miejscach na ten cel nieprzeznaczonych zwracam się o objęcie szczególnym nadzorem miejsc gospodarowania odpadami, jakie znajdują się terenie zarządzanej przez Państwa jednostki administracyjne.

Pragnę przypomnieć, że zgodnie z art. 379 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2020 r. poz. 1219, z późn. zm.) – dalej Poś – marszałek województwa, starosta oraz wójt, burmistrz lub prezydent miasta sprawują kontrolę przestrzegania i stosowania przepisów o ochronie środowiska w zakresie objętym właściwością tych organów. Niewątpliwie w delegacji tej mieszczą się odpowiednio kontrole w zakresie art. 26 i 26a ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2020 r. poz. 797, z późn. zm.) oraz kontrole podmiotów odbierających odpady określone w ustawie z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2020 r. poz. 1439, z późn. zm.) będące we właściwości wójtów, burmistrzów i prezydentów miasta oraz kontrole dotyczące przestrzegania warunków pozwoleń i zezwoleń wydawanych w zakresie gospodarowania odpadami przez marszałków województw i starostów.

Jednocześnie przypominam, że zgodnie z ust. 5 ww. art. 379 Poś wójt, burmistrz lub prezydent miasta, starosta lub marszałek województwa występują do wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska o podjęcie odpowiednich działań będących w jego kompetencji, jeżeli w wyniku kontroli organy te stwierdzą naruszenie przez kontrolowany podmiot przepisów o ochronie środowiska lub występuje uzasadnione podejrzenie, że takie naruszenie mogło nastąpić, przekazując dokumentację sprawy.

W związku z powyższym, w przypadku stwierdzenia w trakcie prowadzonych przez Państwa kontroli podmiotów gospodarujących naruszeń w zakresie przepisów dotyczących gospodarowania odpadami, których egzekwowanie wykracza poza ustawowe kompetencje gminy, powiatu proszę o niezwłoczne informowania właściwych miejscowo wojewódzkich inspektorów ochrony środowiska. Do przedmiotowego zawiadomienia powinna zostać dołączona dokumentacja z przeprowadzonych przez organ samorządowy czynności kontrolnych.

Ponadto proszę, w każdym przypadku powzięcia przez Państwa informacji o możliwości popełnienia przestępstwa przeciwko środowisku w zakresie składowania, usuwania, przetwarzania, dokonywania odzysku, unieszkodliwiania albo transportu odpadów (tj. czynu zabronionego o którym mowa w art. 183 Kodeksu karnego) o niezwłoczne zawiadamianie o tym właściwą miejscowo prokuraturę lub Policję oraz Departament Zwalczania Przystępczości Środowiskowej Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska (wyłącznie elektronicznie na adres e-mail: sekretariatdzps@gios.gov.pl).

Dodatkowo przypominam, że w celu nakazania ich usunięcia, co do zasady wójt, burmistrz i prezydent miasta w przypadku ujawnienia nielegalnie nagromadzonych odpadów powinien niezwłocznie podjąć działania zgodnie z posiadanymi kompetencjami, o których mowa w art. 26 lub 26a ustawy o odpadach.

Zgodnie z art. 26 ustawy o odpadach posiadacz odpadów jest obowiązany do niezwłocznego usunięcia odpadów z miejsca nieprzeznaczonego do ich składowania lub magazynowania. W przypadku nieusunięcia odpadów:

- wójt, burmistrz lub prezydent miasta,
- regionalny dyrektor ochrony środowiska, w drodze decyzji wydawanej z urzędu, nakazuje posiadaczowi odpadów usunięcie odpadów z miejsca nieprzeznaczonego do ich składowania lub magazynowania. Decyzję tą wydaje się w stosunku do wszystkich posiadaczy odpadów odpowiedzialnych za nielegalne gospodarowanie odpadami. Za wykonanie obowiązków wskazanych w decyzji posiadacze odpadów odpowiedzialni są solidarnie.

W przypadku nie wykonania nałożonego obowiązku usunięcia odpadów, organ wydający decyzje zobowiązany jest do wyegzekwowania decyzji w drodze postępowania egzekucyjnego (w tym do dokonania wykonania zastępczego).

Natomiast zgodnie z art. 26a ustawy o odpadach w przypadku gdy ze względu na zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi lub środowiska konieczne jest niezwłoczne usunięcie odpadów, właściwy organ podejmuje działania polegające na usunięciu odpadów i gospodarowaniu nimi.

Organami podejmującymi te działania są:

- w przypadku terenów zamkniętych oraz nieruchomości, którymi gmina włada jako władający powierzchnią ziemi - regionalny dyrektor ochrony środowiska;

- w przypadku gdy obowiązek usunięcia odpadów powstał w związku z wydaniem decyzji o cofnięciu decyzji związanej z gospodarką odpadami, stwierdzeniem nieważności, uchynieniem lub wygaśnięciem decyzji związanej z gospodarką odpadami - organ właściwy do wydania tej decyzji;
- w pozostałych przypadkach - wójt, burmistrz lub prezydent miasta.

W tych przypadkach organ, ze względu na charakter sprawy, określa wyłącznie w drodze decyzji skierowanej do posiadacza odpadów: zakres i termin udostępnienia przez niego powierzchni ziemi, obiektów lub innych miejsc, w których znajdują się odpady, zakres i sposób przeprowadzenia działań mających na celu usunięcie odpadów przez ten organ oraz termin rozpoczęcia i zakończenia działań. Decyzja ta wydawana jest po uzyskaniu opinii w sprawie spełnienia przesłanek konieczności niezwłocznego usunięcia odpadów od:

- wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska;
- odpowiednio organu Państwowej Inspekcji Sanitarnej, organu Państwowej Inspekcji Sanitarnej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji albo organu Wojskowej Inspekcji Sanitarnej stosownie do ich właściwości miejscowej w odniesieniu do:
 - oceny występowania znaczącego zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi w związku z obecnością tych odpadów,
 - zanieczyszczenia w ujęciach wody przeznaczonej do spożycia w związku z obecnością tych odpadów;
- regionalnego dyrektora ochrony środowiska, z wyjątkiem przypadku gdy decyzję wydaje ten organ;
- komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej.

Działania polegające na niezwłocznym usunięciu odpadów wykonuje organ na własny koszt. Organ po wykonaniu usunięcia żąda od posiadacza odpadów zwrotu poniesionych kosztów lub pozyskuje je z ustanowienia zabezpieczenia.

Ponadto informuje, że zgodnie z art. 400a ustawy Prawo ochrony środowiska finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej obejmuje m. in. koszty usunięcia odpadów i gospodarowania nimi w przypadku, o którym mowa w art. 26a ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach. Zapis ten został wprowadzony wraz z całym pakietem zmian legislacyjnych mających na celu ułatwienie samorządom prowadzenia działań w zakresie usuwania porzuconych i nielegalnie deponowanych odpadów.

W związku z tymi zmianami Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej uruchomił program priorytetowy „Usuwanie porzuconych odpadów”, którego celem jest ograniczenie zagrożenia dla życia ludzi lub możliwości zaistnienia nieodwracalnych szkód w środowisku spowodowanych porzuconymi odpadami.

Program przewiduje następujące formy dofinansowania:

- dotacja,
- pożyczka,
- przekazanie środków.

Program skierowany jest: do regionalnych dyrektorów ochrony środowiska, marszałków województw, wójtów, burmistrzów lub prezydentów miast oraz związków międzygminnych.

Niezależnie od powyższego, mając na uwadze wynikającą z art. 17 ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska zasadę współdziałania Inspekcji Ochrony Środowiska z organami samorządu terytorialnego deklaruję gotowość udzielenia przez właściwe miejscowo wojewódzkie inspektoraty

ochrony środowiska merytorycznego wsparcia w zakresie ustalenia kodów domniemanych odpadów oraz przeprowadzenia przedmiotowego postępowania.

z poważaniem

Główny Inspektor
Ochrony Środowiska

~~p.o. Marek Chibowski~~

- Otrzymują:
1. Adresat,
 2. aa.